

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผ้าเป็นส่วนหนึ่งในปัจจัยสี่ ของการดำรงชีวิตของมนุษย์นอกจากอาหารที่อยู่อาศัยและ ยารักษาโรคในสังคมเกษตรจะมีการทอผ้าเพื่อใช้สอยภายในครอบครัวโดยการถ่ายทอดวิธีการ ทอผ้าให้แก่สมาชิกที่เป็นเพศหญิงซึ่งนับว่าเป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรม การทอผ้าของไทยมีมาแต่โบราณจากอดีตถึงปัจจุบัน มนุษย์ได้พัฒนาการทอผ้าทั้งรูปแบบ เทคนิคการย้อมสีและการออกแบบลวดลายดังปรากฏในจดหมายเหตุและพงศาวดารครั้งสมัย สุโขทัยอยุธยาและกรุงรัตน โกสินทร์ซึ่งมีการทอผ้าตามกลุ่มชนต่าง ๆ ของไทยเช่น ข่ากระโสี กระเลิงสวย ฯลฯ ผ้าทอในประเทศไทยแสดงถึงศิลปะภูมิปัญญาของชุมชนซึ่งแบ่งประเภท ของผ้าทอได้เป็นสองประเภทตามกรรมวิธีในการทอและอีกประเภทหนึ่งคือตามวัตถุประสงค์ในการ ทอที่เรียกว่าผ้ายและไหม (ซิลค์ไทยแลนด์คอทคอม. 2550 :ออนไลน์)

การทอผ้าถือว่าเป็นอาชีพดั้งเดิมของประชาชนชาวไทยในอดีตเป็นการทอเพื่อใช้สอย ในครัวเรือนต่อมาได้มีการพัฒนาเป็นการทอเพื่อขายตามหมู่บ้านต่างๆและพัฒนาเป็นธุรกิจเชิง อุตสาหกรรมขนาดเล็กเติบโตกระทั่งเป็นโรงงานทอผ้าในท้องถิ่นการผลิตส่วนใหญ่จะอาศัย วัตถุประสงค์จากชาวบ้านเพื่อผลิตเป็นผ้าและแปรรูปเป็นสินค้าต่างๆเช่นเสื้อผ้าสำเร็จรูปเนคไท ผ้าพันคอและผ้าคลุมไหล่โดยจะมีการจำหน่ายให้กับคนในพื้นที่ตลอดจนนักท่องเที่ยวซึ่งมีทั้ง ชาวไทยและชาวต่างชาติประกอบกับประเทศไทยมีหลักฐานที่สำคัญยืนยันว่ามีการทอผ้าไหม มาแล้วไม่น้อยกว่า 2400 – 2800 ปีจากเศษผ้าที่ติดอยู่กับกำไลสำริดของบ้านเชียงและเศษเส้นใย ไหมซึ่งพบที่บ้านนาดีอำเภอหนองหานจังหวัดอุดรธานีแสดงให้เห็นว่าในยุคนั้นมีการทอผ้า จากเส้นใยพืชและไหมกันมาแล้วการทอผ้าในภาคอีสานนั้น เป็นการทอผ้าที่มีทั้งลวดลายและ ลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนปัจจุบันสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยนิยมทั้งใน ด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมการทอผ้าของคนอีสาน ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงบทบาทและ คุณค่าต่อสังคมจากการเป็นการผลิตที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

มาเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ทั้งในลักษณะอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักยิ่งกว่านั้น การทอผ้าพื้นบ้านชาวอีสานยังเป็นสินค้าที่มีโอกาสที่จะขยายภาคการตลาดออกไปได้อย่างกว้างขวางทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ (ก่อสร้างดิพานิชย์, 2533 : 241)

นอกจากนั้น รัฐบาลยังมีนโยบายรณรงค์ให้ประชาชนซื้อสินค้าไทยใช้สินค้าไทยและผลผลิตที่เกิดจากภูมิปัญญาไทย สนับสนุนอาชีพของคนไทยเสริมสร้างรายได้ให้แก่คนไทย ในแต่ละชุมชนเพื่อเป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง โดยให้หน่วยงานราชการต่างๆสวมใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวันและรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ผ้าไทย โดยมีโครงการที่สำคัญที่สุดคือโครงการศิลปาชีพ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ได้อนุรักษ์และให้การสนับสนุนงานศิลปหัตถกรรมไทยทำให้มีการปลูกกระแสม การใช้ผ้าไทยขึ้นอีกครั้ง และด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณจึงทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันจัดให้มีกิจกรรมเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถด้านการผลิตและการใช้ผ้าไทยพื้นเมืองขึ้นเช่นกระทรวงมหาดไทยโดยกรมพัฒนาชุมชน ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันแม่แห่งชาติประจำปี 2545 โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า “มหกรรมผ้าไทยเทิดไท้องค์ราชินี” และ “รณรงค์แต่งผ้าไทยเทิดไท้องค์ราชินี” เพื่อเป็นการรณรงค์ให้คนไทยหันกลับมาใช้ผ้าไทยกันมากขึ้นจนมาถึงโครงการ วัฒนธรรมไทยสู่ภัยเศรษฐกิจ ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ได้เชิญชวนให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนสนับสนุนการแต่งกายด้วยผ้าไทย อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วันเป็นการรณรงค์ให้คนไทยนิยมใช้ผ้าไทย เพื่อช่วยลดการขาดดุลการค้าและส่งเสริมอาชีพของชาวบ้าน (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2545 : 173)

จากที่กล่าวมาในเบื้องต้นนั้นจะเห็นได้ว่าผ้าทอและผ้าไหมทอนั้นจัดเป็นศิลปหัตถกรรมของคนไทย นอกจากนั้นยังเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวไทย ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสินค้า จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยส่งเสริมสนับสนุนให้จัดโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขึ้นเพื่อให้แต่ละชุมชน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้า โดยรัฐบาลพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือในด้านเทคโนโลยี ความรู้สมัยใหม่เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้และสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ(ทีมงานไทยตำบลดอทคอม. <http://www.thaitambon.com>. 2550)

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันผ้าไหมทอมือได้รับการสนับสนุนให้เป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และถูกจัดเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทหนึ่งในโครงการผลิตภัณฑ์ชุมชนดังที่กล่าวมาข้างต้น

จะพบว่า ผ้าไหมทอมือนั้นยังคงเป็นผลิตภัณฑ์ในประเภทสินค้าเปรียบเทียบซื้อ (Shopping goods) ซึ่งมีลักษณะเป็นสินค้าราคาสูง กงทนถาวร ผู้ซื้อจะมีการซื้อไม่บ่อยนัก ผู้ซื้อจะเลือกสินค้าที่เหมาะสมกับตนเอง หรือความต้องการซื้อของตนเอง โดยมีการเปรียบเทียบหลายร้าน มีการเปรียบเทียบรูปแบบ ราคา และคุณภาพนอกจากนี้การซื้อผ้าไหมทอมือนั้น ผู้ซื้อมักซื้อด้วยเหตุผลหลาย ๆ ประการ เช่น การซื้อเพื่อการฝาก การสมนาคุณ การให้ของขวัญ ในเทศกาล การซื้อเพื่อนำมาแปรรูปเป็นชุดสำเร็จเพื่อใส่ในงานพิธีหรือในวันที่ราชการกำหนด การซื้อเพื่อใช้ในพิธีมงคลสมรส อาทิ ใช้ในการกราบไหว้ผู้ใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ค่านิยมการใช้ผ้าไหมนั้น ผู้บริโภคมักคิดว่าผ้าไหมเป็นผลิตภัณฑ์ราคาแพง และ มีความเหมาะสมกับผู้สูงวัย จึงเป็นเหตุให้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่สามารถขยายฐานการบริโภคจากกลุ่มเดิม ๆ ในอดีตได้มากนัก เช่น ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มหนุ่มสาววัยทำงาน และกลุ่มวัยรุ่น

จังหวัดมหาสารคาม เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการซื้อผ้าไหมทอมือกันมาก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการส่งเสริมให้มีการทอผ้าไหม และผ้าฝ้ายในกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ในทุกอำเภอ เพื่อให้เข้ากระบวนการคัดสรรผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) จึงมีร้านจำหน่ายผ้าไหมทอ รวมถึงกลุ่มอาชีพที่ผลิตผ้าไหมทอมือจำนวนมากอีกทั้งเป็นจังหวัด ที่ได้รับการขนานนามว่าเป็น ดักลิลา นครอันมีความหมายถึงเมืองแห่งการศึกษา เหตุดังกล่าวจึงพบได้ว่าการซื้อผ้าไหมทอมือของข้าราชการครู อาจารย์ ตลอดจนพนักงานในองค์กรต่างๆ และประชาชนตัดสินใจซื้อผ้าไหมทอมือด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กันไป

จังหวัดมหาสารคาม ในปี 2544 มีการจัดประกวดผ้าไหมในงานบุญเบิกฟ้าและงานกาชาดจาก 300 ชิ้นผ้าไหมมัดหมี่ลายสร้อยดอกหมากของอำเภอกุฉินารายณ์จังหวัดมหาสารคาม ได้รับรางวัลประกวดผ้าไหมจากงานบุญเบิกฟ้าและงานกาชาดประจำปี 2544 ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์โอท็อป 4 ดาวประจำปี 2547 จากการได้รับคัดเลือกจากทางจังหวัดในปี 2544 ทำให้มีคนรู้จักมากขึ้นนอกจากนี้ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดร้อย-แก่น-สารได้ช่วยเหลือให้ความรู้แก่กลุ่มในการนำผ้าไหมมาแปรรูปตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จส่วนเศษผ้าไหมชิ้นเล็ก ๆ ที่แต่ก่อนเคยทิ้งไปก็นำมาประดิษฐ์เป็นของอื่นๆ เช่น ฝักเสื้อถุงย่าม เป็นต้น (ว.มรม. (มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์) ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 : มกราคม - เมษายน 2556 : 21 รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มทอผ้าไหมตำบลกุฉินารายณ์อำเภอกุฉินารายณ์จังหวัดมหาสารคาม)

จังหวัดมหาสารคามได้มีการพัฒนาสายของผ้าไหมทอมือขึ้น ให้เป็นสายประจำจังหวัด คือ สายสร้อยดอกหมาก ทั้งนี้จังหวัดมหาสารคาม ได้เชิญชวนให้กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม ได้ใช้สายสร้อยดอกหมาก ที่พัฒนาขึ้นนั้น เป็นจุดขายสำคัญ อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคกลุ่มวัยทำงาน ที่เป็นหนุ่มสาวรวมถึงกลุ่มวัยรุ่น และนักศึกษายังมีค่านิยมและทัศนคติต่อสายสร้อยดอกหมาก ว่าเป็นลายผ้าของผู้สูงวัย ซึ่งทำให้ฐานการผลิต และการบริโภค ไม่สามารถขยายไปสู่กลุ่มผู้บริโภคกลุ่มดังกล่าวได้ (นางสมจิตร บุรินอก : สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2556)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความตระหนักว่า การขยายฐานการซื้อหรือการบริโภคผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมากนั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในลักษณะของผ้าผืน และการแปรรูป ที่ตรงต่อความต้องการ และความพึงพอใจของผู้บริโภคให้มากที่สุด จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัย มีความต้องการทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในเขต ที่มีต่อผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ของผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะกลุ่มอาชีพผ้าไหมทอมือ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ที่ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการตัดสินใจซื้อ ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมากของผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต การศึกษา โดยใช้แนวความคิดด้านกระบวนการทางการตลาดที่ ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก คือ

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2538 : 41)

การตัดสินใจซื้อ ผู้วิจัยใช้องค์ประกอบของการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคอัน ได้แก่ ปัจจัยส่วนผสมการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด (วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ. 2553 : 254 – 255)

ทั้งนี้ สารสนเทศที่เป็นข้อค้นพบ โดยผู้วิจัยได้นำปัจจัยส่วนบุคคลอัน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ มาเป็นปัจจัยหลักในการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษาความสำคัญของปัจจัย ส่วนบุคคล ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ของผู้บริโภค โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้พื้นที่อำเภอภูธรัง และอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้คือศูนย์ ตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมากในเขตพื้นที่ อำเภอภูธรัง จังหวัด มหาสารคามซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก

1.1 บ้านภูธรัง 69 หมู่ 16 ตำบลภูธรัง อำเภอภูธรัง จังหวัด

1.2 บ้านโสภกาว หมู่ที่ 6 ตำบลเล็กแฝก กิ่งอำเภอภูธรัง จังหวัดมหาสารคาม

1.3 บ้านห้วยแคน 44 หมู่ 9 ตำบลหนองแวง อำเภอภูธรัง จังหวัดมหาสารคาม

1.4 บ้านหนองบัว 42 หนองบัว หมู่ 15 ตำบลภูธรัง อำเภอภูธรัง จังหวัด

มหาสารคาม

1.5 บ้านบัวแก้ว 19 หมู่ 3 ตำบลเล็กแฝก อำเภอภูธรัง จังหวัดมหาสารคาม

1.6 บ้านหนองบัว 121 หนองบัว หมู่ 2 ตำบลภูธรัง อำเภอภูธรัง จังหวัด

มหาสารคาม

1.7 บ้านดอนโม่ 49 หมู่ 7 ตำบลภูธรัง อำเภอภูธรัง จังหวัดมหาสารคาม

1.8 ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP บ้านโสภกุ่มหมู่ที่ 10 ตำบลภูธรัง อำเภอภูธรัง

จังหวัดมหาสารคาม

ศูนย์ตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมทอมือ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ ข้อค้นพบที่ได้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่ผู้ผลิตผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ทั้งในส่วนที่เป็นวิสาหกิจชุมชน และส่วนที่เป็นกลุ่มอาชีพ ในด้านการพัฒนาผ้าไหมทอมือ ให้ตรงต่อความต้องการ ของผู้บริโภคให้มากที่สุด ดังนี้คือ

1. บ้านท่าตูม หมู่ที่ 3 ตำบลท่าตูม อำเภอเมือง จ.มหาสารคาม
2. บ้านท่าตูมวารินทร์ หมู่ที่ 9 ตำบลท่าตูม อำเภอเมือง จ.มหาสารคาม
3. บ้านหนองเขื่อนช้าง 171 หมู่ 7 ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จ.มหาสารคาม
4. บ้านหนองคู - ศรีวิไล 2/13 หมู่ 3 ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัด

มหาสารคาม

5. บ้านหนองคู 194 หนองคู หมู่ 3 ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองมหาสารคาม

จังหวัดมหาสารคาม

6. บ้านหนองเขื่อนช้าง 21 หมู่ 7 ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

7. บ้านหนองคู 31 หมู่ 8 บ้านหนองคู ตำบลท่าตูม อำเภอเมือง จังหวัด

มหาสารคาม

8. บ้านแก่น้อย 15 แก่น้อย หมู่ 3 ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

9. บ้านบ่อน้อย 11 หมู่ 6 ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

10. บ้านดอนบม 48 หมู่ 6 ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคที่ซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากในเขตอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม ในระหว่างเดือน ตุลาคม ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 ซึ่งมีจำนวนประชากรที่ไม่แน่นอน

2.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ไม่สามารถระบุจำนวนได้ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร W.G. Cochran (1953) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 38) ซึ่งได้จำนวนตัวอย่างในครั้งนี้เท่ากับ 323 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ อาชีพ รายได้และการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นในการตัดสินใจซื้อผ้าไหมทอมือลายสร้อย

ดอกหมากประกอบด้วย ปัจจัยส่วนผสมการตลาด (4P,s) ประกอบไปด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด (วงษ์พัฒนา ศรีประเสริฐ. 2553 : 254 – 255)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมากซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ อาชีพ รายได้และการศึกษา
2. การเลือกตลาด หมายถึง การเลือกตลาดของผ้าไหมทอมือ สัญลักษณ์ หรือหลาย ๆ สิ่งร่วมกัน เพื่อระบุให้เห็นความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ของแต่ละผู้ผลิตหรือผู้ขาย เช่น ลายสร้อยดอกหมาก ของ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม เป็นต้น
3. ร้านค้า หมายถึงร้านค้าจำหน่ายปลีก หรือเป็นศูนย์จำหน่าย หรือตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในที่นี้หมายถึงร้านค้าจำหน่ายปลีก หรือศูนย์จำหน่ายผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ในอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
4. ปริมาณที่ซื้อ หมายถึงปริมาณ หรือจำนวนผ้าไหม ที่ผู้บริโภคซื้อในแต่ละครั้ง
5. วิธีการชำระเงิน หมายถึงการชำระเงินตามราคาของผู้ซื้อและผู้ขายได้ตกลงซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก เช่น การจ่ายเงินสด การจ่ายเงินเชื่อ เป็นต้น
6. ผู้ซื้อหมายถึง ผู้ที่มีกำลังซื้อ และเคยซื้อ ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมากและมีอายุตั้ง 18 ปีขึ้นไป
7. ผู้ขาย หมายถึงตัวแทนขายผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ในร้านค้าหรือศูนย์จำหน่าย ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
8. ผลิตภัณฑ์หมายถึง สินค้าที่ทำจากผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก เช่น นำไปตัดชุดใช้สำหรับออกงาน ตามประเพณี หรืองานพิธีที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา และงานประเพณีของไทย เป็นต้น
9. ราคา หมายถึง ค่าของสิ่งของต่าง ๆ กระบวนการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายไปยังตลาดหรือผู้บริโภค
10. การจัดจำหน่าย หมายถึง กระบวนการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายไปยังตลาดหรือผู้บริโภค

11. การส่งเสริมการตลาด หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ประกอบด้วย การขายโดยใช้พนักงาน การโฆษณา การส่งเสริมการขาย และการประชาสัมพันธ์

12. การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ หมายถึง กิจกรรมและกระบวนการตัดสินใจของบุคคลในอันที่จะประเมินผลและให้ได้มาซึ่งการใช้สินค้าหรือบริการ

13. ผู้บริโภค หมายถึง ผู้ที่ซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก จากกลุ่มอาชีพผู้ผลิตผ้าไหมทอมือ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

14. กลุ่มผ้าไหมทอมือ หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือ ลายสร้อยดอกหมาก ในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม ที่ประกอบอาชีพผลิต ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือเป็นรายได้เสริม และเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดมหาสารคาม ได้รับคัดเลือกเป็น ผ้าไหมทอมือ ลายเอกลักษณ์ประจำจังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริโภค ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามซึ่งสามารถนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาทั้งผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด

2. ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนากระบวนการทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่กลุ่มอาชีพทอผ้า ซึ่งรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปปรับปรุงการดำเนินงานด้านการตลาดให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์แก่การบริหารชุมชน ทำให้ผ้าไหมทอมือลายสร้อยดอกหมาก ซึ่งเป็นลายสัญลักษณ์ประจำจังหวัดมหาสารคาม มีแนวทางในการพัฒนาต่อยอดและแปรรูปให้ตรงต่อความต้องการของตลาดท้องถิ่น ตลาดในประเทศและส่งผลต่อการพัฒนาการตลาดต่างประเทศในอนาคต